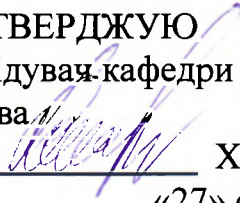

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри підприємництва і
права
Х. МАХМУДОВ
«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія держави і права зарубіжних країн

Освітньо-професійна програма Правознавство

спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

освітній ступінь Бакалавр

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2020-2021 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія держави і права зарубіжних країн» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Правознавство спеціальності 081 Право.

Мова викладання державна.

Розробник: Осташова В., доцент кафедри підприємництва і права, к.ю.н., доцент

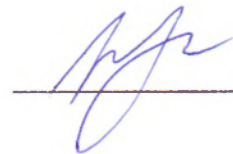
Робоча навчальна програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва і права

Протокол від 27 серпня 2020 року № 1.

Схвалено науково-методичною радою спеціальності «Право»

Протокол від 28 серпня 2020 року №1

Голова _____ (О. Кальян)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	105
Кількість кредитів	3,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (курс)	1
Семестр	1
Лекції (годин)	16
Семінарські (годин)	20
Самостійна робота (годин)	69
в т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота) (годин)	-
Вид підсумкового контролю	екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Історія держави і права зарубіжних країн» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні предметів у загальноосвітніх навчальних закладах «Всесвітня історія» (рівень стандарту / академічний рівень; профільний рівень) (за програмами до вересня 2018 року) або «Історія України (рівень стандарту). Історія: Україна і світ. Історія України: всесвітня історія (інтегрований курс)» (за програмами з вересня 2018 року); «Правознавство» (рівень стандарту / академічний рівень; профільний рівень) (за програмами до вересня 2018 року) або «Громадянська освіта (інтегрований курс)» і «Правознавство» (профільний рівень) (за програмами з вересня 2018 року).

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія держави і права зарубіжних країн» – формування у здобувачів вищої освіти як майбутніх висококваліфікованих спеціалістів необхідного базису знань про світові типи державно-правових систем, історію виникнення і розвитку головних інститутів держави і права, висвітлення закономірностей та напрямів їх розвитку, вироблення вмінь самостійно аналізувати як окремі нормативні акти, так і більш загальні державно-правові явища.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Історія держави і права зарубіжних країн» є вивчення предмету, методу науки історії держави і права зарубіжних країн, сучасного стану її проблем; дослідження головних типів держави, особливостей, притаманних їхньому державному ладу та соціальному устрою, правовим системам; визначення закономірностей буржуазних революцій, засад і принципів розбудови буржуазної держави; вивчення головних буржуазних (континентальної та англосаксонської) систем права, їх джерел та принципів положень; дослідження найважливіших правових кодифікацій ХІХ - ХХ ст., змін в державному ладі і правових інститутах у ХХ ст., тенденцій до зближення правових систем та утворення великих міждержавних об'єднань; аналіз правових актів та інших документів за допомогою різних наукових методів, спираючись, передусім, на принцип історизму та порівняльно-правовий метод; використання у практичній діяльності знання головних засад континентальної та англосаксонської систем права; застосування набутих знань у практичній діяльності для вдосконалення чинного законодавства України; самостійне прогнозування суспільно-політичного та правового розвитку України на основі історико-правових знань.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми Правознавство у здобувачів вищої освіти 2020 р. н. мають бути сформовані наступні компетентності:

загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

фахові:

ФК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

ФК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

Програмні результати навчання згідно освітньо-професійної програми Правознавство (для 2020 р.н.):

ПРН 2. Здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Держава і право Стародавнього Світу.

Виникнення держави в країнах Стародавнього Сходу. Основні риси суспільно-економічного розвитку. Давньосхідна община. Державний лад, форми правління в країнах Стародавнього Сходу. Основні закономірності виникнення та розвитку давньосхідного права. Джерела права: Закони царя Хаммурапі, Закони Ману, Фацзін.

Тема 2. Держава і право Античного Світу.

Виникнення держави в країнах античного світу. Виникнення держави у Спарті. Утворення Афінської держави. Військово-аристократичний характер політичної організації Спарті. Афінська демократична республіка. Періодизація історії Римської держави. Боротьба патрициїв та плебеїв. Державний лад Риму періоду Республіки. Поділ імперії на Західну і Східну. Падіння Західної Римської імперії. Основні риси античного права. Поділ права на публічне і приватне.

Тема 3. Феодальна держава і право у середньовічній Європі.

Ранньофеодальна монархія. Станово-представницька монархія XIV – XVI ст. Абсолютна монархія. Джерела феодального права.

Тема 4. Виникнення буржуазної держави і права.

Причини і передумови буржуазних революцій в Англії. Буржуазна революція в Північній Америці. Буржуазна революція 1789 – 1794 рр. у Франції. Конституція 1791 р. Втілення принципу розподілу влади. Буржуазна революція 1848 – 1849 рр. в Німеччині, її причини і передумови.

Тема 5. Розвиток буржуазної держави і формування буржуазного права до поч. XX ст.

Формування буржуазної конституційної монархії в Англії. Основні принципи

британського парламентаризму. Соціально-економічний і політичний розвиток США наприкінці XVIII ст. – у першій половині XIX ст. Соціально-політичний розвиток Франції у 1799 – 1870 рр. Реставрація монархії Бурбонів. Конституція 1848 р., 1852 р. Революція 18 березня 1871 р. Паризька Комуна. Виникнення Третьої республіки у Франції. Соціально-політичні наслідки поразки буржуазної революції 1848 р. в Німеччині. Пруський шлях розвитку капіталізму. Становлення національних держав у Південно-Східній Європі. Реставрація Мейдзі – початок революційних перетворень в Японії. Буржуазні реформи 70–80-х рр. XIX ст. Велика селянська війна 1850 – 1864 рр. у Китаї. Криза політичної системи.

Тема 6. Колоніальні імперії.

Особливості формування та розвитку Британської колоніальної імперії. Особливості формування та розвитку Французької колоніальної імперії. Особливості формування та розвитку колоніальної політики Іспанії та Португалії.

Тема 7. Основні зміни в праві буржуазних держав.

Нові тенденції у розвитку правових систем. Соціальне законодавство. Становище професійних спілок. Право на страйк. Зміни у кримінальному праві. Удосконалення пенітенціарної системи. Кримінальне законодавство про політичні злочини.

Тема 8. Розвиток буржуазних держав та їх правових систем у XX ст.

Світ на початку XX ст. Зміни на політичній карті Європи після Першої світової війни. Друга світова війна та її державно-правові наслідки. Розвиток державно-монополістичного капіталізму в США. Еволюції державного ладу Великої Британії у XX ст. Розвиток держави і права у Франції у XX ст. Веймарська конституція 1919 р. Встановлення нацистської диктатури. Поразка фашистської Німеччини у Другій світовій війні. Утворення ФРН. Утворення єдиної німецької держави в жовтні 1990 р. Італія у XX ст. Країни Азії у період XX ст. (Японія, Китай).

Тема 9. Розпад світової колоніальної системи та виникнення незалежних держав.

Криза колоніальної системи після Першої світової війни. Новий підйом національно-визвольної боротьби в колоніях після Другої світової війни. Розпад Британської колоніальної імперії. Криза Французької колоніальної імперії. Утворення Республіки Індії. Проголошення незалежності Індонезії.

Тема 10. Становлення та розвиток національних держав та права в країнах Центральної та Південно-Східної Європи.

Виникнення після Першої світової війни національних держав у країнах Центральної та Південно-Східної Європи. Антидемократична Конституція Польщі 1935 р. Політичний режим Антонеску в Румунії. Характер і форми революцій середини 40-х рр. XX ст. у країнах Центральної та Південно-Східної Європи. Особливості соціально-політичного розвитку країн Центральної та Південно-Східної Європи у другій половині XX ст. Демократичні революції 1989 – 1990 рр. і демонтаж адміністративно-бюрократичної системи управління.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Держава і право Стародавнього Світу.	11	2	2	7
Тема 2. Держава і право Античного Світу.	11	2	2	7
Тема 3. Феодальна держава і право у середньовічній Європі.	11	2	2	7
Тема 4. Виникнення буржуазної держави і права.	9	-	2	7
Тема 5. Розвиток буржуазної держави і формування буржуазного права до поч. XX ст.	11	2	2	7
Тема 6. Колоніальні імперії.	9	-	2	7
Тема 7. Основні зміни в праві буржуазних держав.	11	2	2	7
Тема 8. Розвиток буржуазних держав та їх правових систем у XX ст.	11	2	2	7
Тема 9. Розпад світової колоніальної системи та виникнення	11	2	2	7

незалежних держав.				
Тема 10. Становлення та розвиток національних держав та права в країнах Центральної та Південно-Східної Європи.	10	2	2	6
в т.ч. індивідуальне завдання: контрольна робота	-	-	-	-
Усього годин	105	16	20	69
ЕКЗАМЕН	27	-	-	27

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Держава і право Стародавнього Світу.	2
2	Держава і право Античного Світу.	2
3	Феодална держава і право у середньовічній Європі.	2
4	Виникнення буржуазної держави і права.	2
5	Розвиток буржуазної держави і формування буржуазного права до поч. XX ст.	2
6	Колоніальні імперії.	2
7	Основні зміни в праві буржуазних держав.	2
8	Розвиток буржуазних держав та їх правових систем у XX ст.	2
9	Розпад світової колоніальної системи та виникнення незалежних держав.	2
10	Становлення та розвиток національних держав та права в країнах Центральної та Південно-Східної Європи.	2
	Разом	20

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Держава і право Стародавнього Світу.	7
2	Держава і право Античного Світу.	7
3	Феодална держава і право у середньовічній Європі.	7
4	Виникнення буржуазної держави і права.	7
5	Розвиток буржуазної держави і формування буржуазного права до поч. XX ст.	7
6	Колоніальні імперії.	7
7	Основні зміни в праві буржуазних держав.	7
8	Розвиток буржуазних держав та їх правових систем у XX ст.	7
9	Розпад світової колоніальної системи та виникнення незалежних держав.	7
10	Становлення та розвиток національних держав та права в країнах Центральної та Південно-Східної Європи.	6
	Контрольна робота	-
	Разом	69

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація даного напрямку роботи не передбачена.

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 2	<ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція); - практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, нормативними актами, історичними джерелами); - методи усного контролю (усне опитування, обговорення теоретичних питань); - методи письмового контролю (перевірка письмових самостійних робіт); - метод тестового контролю (розв'язування тестів); - комп'ютерні методи (дистанційне навчання). 	<ul style="list-style-type: none"> - виконання завдань на семінарських заняттях; - опитування; - виконання завдань самостійної роботи; - розв'язування тестів; - складання екзамену
ПРН 3	<ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція); - практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, нормативними актами, історичними джерелами); - методи усного контролю (усне опитування, обговорення теоретичних питань); - методи письмового контролю (перевірка письмових самостійних робіт); - метод тестового контролю (розв'язування тестів); - комп'ютерні методи (дистанційне навчання). 	<ul style="list-style-type: none"> - виконання завдань на семінарських заняттях; - опитування; - виконання завдань самостійної роботи; - розв'язування тестів; - складання екзамену
ПРН 4	<ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція); - практичні методи (практичні роботи, робота за навчально-методичною літературою, нормативними актами, історичними джерелами); - методи усного контролю (усне опитування, обговорення теоретичних питань); - методи письмового контролю (перевірка письмових самостійних робіт); - метод тестового контролю (розв'язування тестів); - комп'ютерні методи (дистанційне навчання). 	<ul style="list-style-type: none"> - виконання завдань на семінарських заняттях; - опитування; - виконання завдань самостійної роботи; - розв'язування тестів; - складання екзамену

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 2	35	35	21
ПРН 3	31	31	18,6
ПРН 4	34	34	20,4
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання									
	Виконання завдань на семінарських заняттях		Опитування		Виконання завдань самостійної роботи		Розв'язування тестів		Екзамен	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 2	6	10	4,2	7	4,2	7	2,4	4	4,2	7
ПРН 3	6	10	3,6	6	3,6	6	1,8	3	3,6	6
ПРН 4	6	10	4,2	7	4,2	7	1,8	3	4,2	7

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

1. Виконання завдань на семінарських заняттях (0-3 бали)

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4	Здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	на високому рівні	2,7-3
		на середньому рівні	2,2-2,7
		на достатньому рівні	1,8-2,1
		на низькому рівні	0-1,7

2. Опитування (0-2 бали).

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4	Здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	на високому рівні	1,8-2
		на середньому рівні	1,5-1,7
		на достатньому рівні	1,2-1,4
		на низькому рівні	0-1,1

3. Розв'язування тестів (0-5 балів).

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4	Здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	на високому рівні	4,5-5
		на середньому рівні	3,7-4,4
		на достатньому рівні	3,0-3,6
		на низькому рівні	0-2,9

4. Виконання завдань самостійної роботи (0-2 бали).

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4	Здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	на високому рівні	1,8-2
		на середньому рівні	1,5-1,7
		на достатньому рівні	1,2-1,4
		на низькому рівні	0-1,1

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – екзамен.

Шкала та критерії та оцінювання екзамену

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4	Здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	на високому рівні	18-20
		на середньому рівні	15-17
		на достатньому рівні	12-14
		на низькому рівні	0-11

10. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи студентів				Разом по темі
	Виконання завдань на семінарських заняттях	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Розв'язування тестів	
Тема 1. Держава і право Стародавнього Світу.	3	2	2	5	7
Тема 2. Держава і право Античного Світу.	3	2	2		7
Тема 3. Феодална держава і право у середньовічній Європі.	3	2	2		7
Тема 4. Виникнення буржуазної держави і права.	3	2	2		7
Тема 5. Розвиток буржуазної держави і формування буржуазного права до поч. ХХст.	3	2	2		7
Тема 6. Колоніальні імперії.	3	2	2	5	7
Тема 7. Основні зміни в праві буржуазних держав.	3	2	2		7
Тема 8. Розвиток буржуазних держав та їх правових систем у ХХ ст.	3	2	2		7
Тема 9. Розпад світової колоніальної системи та виникнення незалежних держав.	3	2	2		7
Тема 10. Становлення та розвиток національних держав та права в країнах Центральної та Південно-Східної Європи.	3	2	2		7
Всього по темам	30	20	20	×	70
Розв'язування тестів	×	×	×	10	10
Всього	30	20	20	10	80
ЕКЗАМЕН					20
Разом		50	20	10	100

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бостан Л. М., Бостан С. К. Історія держави і права зарубіжних країн. 2-ге вид. перероб. й доп.: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 730 с.
2. Глиняний В. П. Історія держави і права зарубіжних країн: навч. посіб. Вид. 5-те, перероб і допов. Київ: Істина, 2005. 768 с.
3. Грубінко А.В. Історія держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник. Тернопіль, 2010. 392 с.
4. Дахно І. І. Історія держави і права: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 658 с.
5. Історія держави та права зарубіжних країн: навч. посіб. / О. М. Джуджа та ін. Київ: НАВС, 2012. 375 с.
5. Кузьминець О.В., Дурнов Є.С., Сокур Ю.В. Історія держави та права зарубіжних країн (схеми, коментарі, термінологічний словник): навч. посібник. Київ, 2012. 242 с.
6. Тихоненков Д. А. Історія держави і права зарубіжних країн : посіб. для підгот. до іспитів. Харків: Право, 2017. 248 с.

7. Трофанчук Г. І. Історія держави і права зарубіжних країн: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 448 с.

Допоміжні

8. Гражданский кодекс Франции (Кодекс Наполеона) = Code civil des Francais (Code Napoleon) / пер. с фр. Захватаева В.Н. Москва: Инфотропик Медиа, 2012. 624 с.

9. Конституции зарубежных государств: Великобритания, Франция, Германия, Италия, Соединенные Штаты Америки, Япония, Бразилия / Под. ред. В.В. Маклакова. Москва: Волтерс Клувер, 2010. 625 с.

10. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2002. 590 с.

11. Кудинова Н.Т. Законы царя Хаммурапи. Методические указания по изучению первоисточника в курсе «История государства и права зарубежных стран» для студентов специальности «Юриспруденция» всех форм обучения. Хабаровск: Издательство ХГТУ. 36 с.

12. История Древнего Рима: учебник / Под ред. проф. В.И. Кузищина. Москва: Высш.школа, 1981.

13. Овсієвський Ю. В., Чорний М. І. Львів: «Тріада плюс», 2010. 502 с.

14. Осташова В. О., Липій Є. А., Пивовар А. В. Священный союз: передумови, створення та плани на встановлення міжнародного правопорядку. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 4. С. 41-46.

15. Осташова В. О., Липій Є. А. Конгреси Священного союзу як інструменти встановлення міжнародного правопорядку. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 2. С. 448-452.

16. Прудников М. Н. П85 История государства и права зарубежных стран : учебник для бакалавров. 6-е изд., перераб. и доп. Москва : Издательство Юрайт ; ИД Юрайт, 2013. 811 с.

17. Ревуненков В.Г. Очерки по истории Великой французской революции: Падение монархии. 1789-1792. Москва: Книга по Требованию, 2012. 240 с.

18. Салическая правда / Под ред. В.Ф. Семенова. Москва, 1950. 167 с.

19. Хрестоматія з історії держави і права зарубіжних країн: навч. посібник для студ. юрид. вузів і фак.: У 2 т. / ред. В. Д. Гончаренко. Київ: Ін Юре, 1998. Т. 1. 503 с.

20. Хрестоматія з історії держави і права зарубіжних країн: навч. посібник для студ. юрид. вузів і фак.: У 2 т. / ред. В. Д. Гончаренко. Київ: Ін Юре, 1998. Т. 2. 607 с.

21. Medium aevum: Середні віки: підручник / Войтович Л.В., Козак Н. Б., Овсієвський Ю. В., Чорний М. І. Львів: «Тріада Плюс», 2010. 502 с.

Інформаційні ресурси

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>